

- Jakobi 1880 – Jakobi R. C. Zur Geschichte der lit. Übersetzung des Kleinen Luterschen Katechismus // AM 17 = Mitteilungen der litauischen literarischen Gesellschaft I 1883. Heidelberg.
- Keil 1886 – Keil A. Das Volksschulwesen im Königreich Preussen und Herzogthum Litthauen unter Friedrich Wilhelm I // AM 23.
- LTSR Bibl. 1966 – Lietuvos TSR Bibliografija. V. T. 1.
- Rogge 1881 – Rogge J. Lysius in Litauen und Mazuren // AM 18.
- Wotschke 1928 – Wotschke T. Georg Friedrich Rogalls Lebensarbeit nach seinen Briefen. Königsberg.

AR ĮMANOMI TIESIOGINIAI MONOLOGŲ – LIETUVIŲ SANTYKIAI?

Savo straipsnyje¹ nurodžiau lietuvių kalbos žodžio *žirgas* kilmę iš mongolų kalbos *ažirga* V. Urbutiui² tokia etimologija nepatikima. Jis rašo, kad Aukso Orda ir Lietuvą skyrė slavų tautos, o tiesioginiai Aukso Ordos ir Lietuvos ryšiai ribojosi susidūrimais karo lauke arba valdovų diplomatiniais santykiais. Kalbų sąveikai pasireikšti paprastai reikalingi pastovesni tautų kontaktai.

Aš esu pakankamai nurodęs tiesioginių santykių buvimo liudijimų. Be kitko, V. Urbutis tvirtina, kad pačioje Aukso Ordoje buvo ne mongolų, bet tiurkų etninė persvara. Savo straipsnyje aš priminiau, kad yra žinomas ir nepaneigiamas faktas, jog pirminė Aukso Ordos kultūra buvo daugiausia mongolų, ir tik vėliau tiurkų kultūra įsigalėjo Aukso Ordos tautose.

Mongolų ir lietuvių santykius reikia daugiau patyrinėti – visais atžvilgiais, taip pat ir kalbiniu. „Žirgo“ atvejis nėra vienintelis. Galėčiau paminėti kitą, atsitiktinai paimtą pavyzdį: lietuvių *gegužė* atitinka klasikinės mongolų kalbos³ žodžiui *kökege* ir *köküge*. Tad santykiai tarp lietuvių ir kitų tautų, artimų ir tolimesnių kaimynų, dar laukia nuodugnesnių tyrinėjimų. Šie tyrinėjimai turėtų būti sėkmingi.

Simonas Šišmanas

¹ Simon Szyszman. Aus dem Nachlass mongolisch-litauischer Beziehungen. Beiträge zur alten Geschichte und deren Nachleben. Festschrift für Franz Altheim zum 6.10.1968. Herausgegeben von Ruth Stiehl und Hans Erich Stier, Zweiter Band, Berlin, 1970. P. 248–250.

² Urbutis V., Baltistica. 1972. T. VIII (1). P. 108.

³ Antoine Mostaert. Dictionnaire ordos. 3 volumes. Pékin, 1942–1944. Vol. 1. P. 265 a.